

Feladat: Az x egész számokból álló vektor egy decimális szám számjegyeit tartalmazza helyiérték szerint csökkenő sorrendben. Állítsuk elő x -ben az eredetinel egyvel nagyobb szám ugyanilyen ábrázolását és mondjuk meg, volt-e túlsordulás!

Feladat: Az x egész számokból álló vektor egy decimális szám számjegyeit tartalmazza helyiérték szerint csökkenő sorrendben. Állítsuk elő x -ben az eredetinel egyvel kisebb szám ugyanilyen ábrázolását és mondjuk meg, volt-e alulcsordulás!

Specifikáció:

$$\mathbb{V} = \text{vect}(\mathbb{Z}, [0..9])$$

$$A = \mathbb{V} \times \underbrace{\{-1, 1\}}_y \times \underbrace{\mathbb{L}}_l$$

$$B = \mathbb{V} \times \underbrace{\{-1, 1\}}_{y'}$$

$$Q = (x = x' \wedge y = y')$$

$$R = (y = y' \wedge f(x') + y = f(x) + y \cdot \chi(l) \cdot 10^{x.\text{dom}}), \text{ ahol}$$

$$f : \mathbb{V} \rightarrow \mathbb{N}_0, f(x) = \sum_{k=0}^{x.\text{dom}-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k$$

Az f függvény arra való, hogy egy vektor számérték megadja. Amennyiben volt túlsordulás, azt az l jelzi és így az utófeltétel pont azt mondja, hogy amennyiben nem volt túlsordulás, akkor az új x értéke az eredetinel egyvel nagyobb vagy kisebb (y függvényében). Ha volt túlsordulás és l igaz, akkor a $\chi(l)$ értéke 1, így az utófeltétel utolsó szorzata nem 0, hanem pont korrigálja a túlsordulást.

Tehát a két feladatot egyszerre úgy oldjuk meg, hogy az állapottér y komponense jelzi, hogy növelésről vagy csökkentésről van szó.

Megoldás:

$$P = (y = y' \wedge i \in [0, x.\text{dom}] \wedge f(x') + y = f(x) + y \cdot \chi(l) \cdot 10^i)$$

Első ránézésre talán nem érthető, hogy ez az utófeltétel miért gyengíthető ilyen szépen invariánssá. Azonban gondoljuk meg, hogy ha az $x.\text{dom}$ helyett egy kisebb (de 0-nál nagyobb) számot írunk, akkor azzal úgy tekintünk a számról a korrigáló tényezőben, mintha az eleje nem lenne a vektornak. Az f függvény pedig ugyanannyival növeli meg mind a két oldalt, amikor a vektor elejét tekintjük, hiszen ahhoz még nem nyúltunk. Ha pedig az $x.\text{dom}$ helyett 0-át írunk, az egy nagyon kényelmes kiinduló állapot, hiszen ekkor az l -et igazra választva az egyenlőség két oldala pontosan megegyezik.

1. $\boxed{Q \Rightarrow P}$

$$Q' = (Q \wedge l = \text{igaz} \wedge i = 0)$$

2. $\boxed{P \wedge \neg \pi \Rightarrow R}$

$\neg \pi = (x.\text{dom} = i \vee \neg l)$, a $\neg l$ valóban diszjunkcióba vehető a triviálisan adódó $x.\text{dom} = 0$ -val, ugyanis ha l hamis, akkor $\chi(l) = 0$, így P és R végéből is kiesik az összeg második tényezője, a következés teljesülni fog.

3. $\boxed{P \wedge \pi \Rightarrow t > 0} \quad t := x.\text{dom} - i$

4./5. $\boxed{P \wedge \pi \wedge t = t_0 \Rightarrow \text{If}(S_0, P \wedge t < t_0)}$

Négy (az állapototteret együttesen teljesen lefedő) eset lehetséges:

1. $y = 1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} = 9$, ekkor legyen az értékadás a következő: $x_{x.\text{hib}-i}, i := 0, i + 1$. Ez helyes, ui.

$$(P \wedge \pi \wedge t = t_0 \wedge y = 1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} = 9) =$$

$$\sum_{k=0}^{i-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k + 10^i + 9 \cdot 10^i + \sum_{k=i+1}^{x.\text{dom}-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k$$

$$(y = y' \wedge i \in [0, x.\text{dom} - 1] \wedge f(x') + 1 = \underbrace{\sum_{k=0}^{x.\text{dom}-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k + 10^i}_{\text{...}} \wedge x.\text{dom} - i = t_0)$$

$\Downarrow \sqrt{\quad}$

$$\text{If}(x_{x.\text{hib}-i}, i := 0, i + 1, P \wedge t < t_0) =$$

$$(y = y' \wedge i + 1 \in [0, x.\text{dom}] \wedge f(x') + 1 = \sum_{k=0}^{i-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k + 10^{i+1} + \sum_{k=i+1}^{x.\text{dom}-1} (x_{x.\text{hib}-k}) \cdot 10^k \wedge x.\text{dom} - i - 1 < t_0)$$

2. Hasonlóan levezethető, hogy $y = 1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} \neq 9$ esetben az $x_{x.\text{hib}-i}, i, l := x_{x.\text{hib}-i} + 1, i + 1$, hamis helyes,
3. $y = -1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} = 0$ esetén az $x_{x.\text{hib}-i}, i := 9, i + 1$,
4. míg $y = -1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} \neq 0$ esetén az $x_{x.\text{hib}-i}, i, l := x_{x.\text{hib}-i} - 1, i + 1$, hamis.

$i, l := 0$, igaz			
$x.\text{dom} \neq i \wedge l$			
$y = 1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} = 9$	$y = 1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} \neq 9$	$y = -1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} = 0$	$y = -1 \wedge x_{x.\text{hib}-i} \neq 0$
$x_{x.\text{hib}-i}, i := 0, i + 1$	$x_{x.\text{hib}-i}, i, l := x_{x.\text{hib}-i} + 1, i + 1$, hamis	$x_{x.\text{hib}-i}, i := 9, i + 1$	$x_{x.\text{hib}-i}, i, l := x_{x.\text{hib}-i} - 1, i + 1$, hamis